

HANDLÄGGARE/ENHET
Näringspolitiska enheten
Susanne Lindberg Elmgren

DATUM
2007-12-05

DIARIENUMMER
20070615

ERT DATUM
2007-10-09

ER REFERENS
Ju2007/8738/

Justitiedepartementet
 Rosenbad 4
 103 33 STOCKHOLM

LO yttrande över betänkandet En starkare företagsinteckning, SOU 2007:71

Sammanfattning

Utredningen, som tillsattes februari 2007, ska enligt direktiven föreslå en förstärkning av företagsinteckningens förmånsrätt i syfte att underlätta för företagen att låna pengar. Enbart en förstärkning av företagsinteckningen skulle minska utdelningen till oprioriterade borgenärer, som inte sällan är små företag. Utredningen har därför haft att överväga om förmånsrätten för statens återkrav avseende utbetald lönegaranti bör avskaffas helt eller delvis. Utredningens förslag ska vidare tillgodose de grundläggande syftena med förmånsrättsreformen.

Utredningen har haft rapporter från Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) som underlag för sin analys. ITPS konstaterar att förmånsrättsreformen har fått negativa effekter på företagens möjlighet att få bankkredit. Kapitalförsörjningen för framför allt små och medelstora företag har försämrats. ITPS konstaterar vidare att insolvensförfarandet, syftande till rekonstruktioner av företag, inte blivit snabbare och fortfarande dras med brister. Reformens intention med ökad likabehandling av olika borgenärer i konkurs har dock uppnåtts anser ITPS.

Utredningen föreslår i betänkandet följande:

- Företagsinteckningen ska – som för närvarande – vara en allmän förmånsrätt, som gäller i en procentuell andel av inteckningsunderlagets värde.
- Inteckningsunderlaget ska – också det som för närvarande – bestå av all gäldenärens egendom.
- Den procentuella andelen som anges i förmånsrättslagen ska höjas från nuvarande 55 till 75 procent.
- Förmånsrätten för statens återkrav avseende utbetald lönegaranti, ska genom en ändring i 28 § lönegarantilagen, avskaffas.

POSTADRESS 105 53 Stockholm
BESÖKSADRESS Barnhusgatan 18
TELEFON 08-796 25 00 TELEFAX 08-24 52 28
E-POST mailbox@lo.se HEMSIDA www.lo.se
ORGANISATIONSNUMMER 802001-9769
BANKGIRO 368-4834 PLUSGIRO 8 50-8

Landsorganisationen i Sverige

Bakgrund till förmånsrättsreformen och LOs tidigare ställningstaganden

Syftet med förmånsrättsreformen var att åstadkomma en bättre kreditgivning till företag, med bättre uppföljning och bedömning av återbetalningsförmågan. Syftet var också att uppnå en snabbare insolvensbehandling för beslut i de fall där företagen kom på obestånd. Den 1 januari 2004 genomfördes följande ändringar i förmånsrättslagen (FRL):

- Säkerhetsunderlaget för bankernas fordringar har halverats.
- Företräde för statens skattefordringar slopades.
- Löneförmånsrätten begränsades.

LO var (tillsammans med TCO) i sitt remissyttrande kritisk till stora delar av det paket och ändringar som genomfördes i förmånsrättsordningen den 1 januari 2004 mot bakgrund av förmånsrättskommitténs förslag (SOU 1999:1).

LOs åsikt

LO ställer sig undrande till att så kort tid efter förmånsrättsreformens genomförande föreslå förändringar. I samband med reformen framhöll LO att reformen bör bevakas och följas upp, vilket också har skett. Dock har en relativt kort tid förflutit, varför det är svårt att dra säkra slutsatser, vilket också ITPS pekar på i sina studier. ITPS konstaterar bl.a att bankerna har förbättrat sin kreditbedömning och uppföljning, vilket får anses som positivt ur ett samhällsekonomiskt perspektiv.

LO menar därför att det finns skäl att vänta med en eventuell förstärkning av företagsinteckningen. Det bör i så fall ske i samband med en eventuell förändring i insolvensförfarandet.

Ett bakomliggande syfte med förmånsrättsreformen var att uppnå snabbare insolvensbehandling och underlätta företagsrekonstruktioner. Utvärderingar har visat att detta inte har åstadkommit med reformen. ITPS föreslår i sin underlagsrapport till utredningen med åtgärder bör vidtas för att förenkla förfarandet, förbättra information mellan inblandade aktörer och stärka rekonstruktörens befogenheter. Den pågående statliga utredningen om ett samordnat insolvensförfarande (Ju 2007:15) kommer att lämna betänkande i september 2008 som rör detta område. LO menar att frågorna har viktiga beröringspunkter som gör att ändringar i ett system påverkar tillämpningen och utfallet i andra system, t.ex. lönegaranti.

LO vill i detta skede rikta invändningar mot förslaget om att förmånsrätten för statens återkrav avseende utbetald lönegaranti avskaffas. Enligt utredningens beräkningar innebär statens intäktsbortfall uppgå till mer än ca 260 miljoner per år. Regeringens egna beräkningar i Vårproposition 2007 visar att intäktsbortfallet förväntas för år 2008 bli 350 miljoner kronor högre och 850 miljoner kronor per år för åren 2009 och 2010 i jämförelse med dagens utgiftsnivåer. LO påpekar att detta försvagar det finansiella ramverket kring lönegarantin och ställer sig frågande till den övervältring för skattebetalarna som detta innebär. LO menar att detta förslag riskerar på sikt att försvaga lönegarantin, vilket inte är acceptabelt för arbetstagarna.

Justitiedepartementet genomförde den 13 november en hearing om utredarens förslag. Vid hearingen framförde flera remissinstanser synpunkten att företagsinteckningens underlag borde höjas från 55 procent till 100 procent (istället för föreslagit 75 procent) och att företagsinteckningen borde ges särskild förmånsrätt (istället för allmän förmånsrätt). LO tar tillfället i akt och avvisar en sådan stor förändring. LO poängterar att en förslaget att ge ”förmånsrätt i företagsinteckningen i 100 procent av företagets egendom (...) i realiteten skulle stärka företagsinteckningen i en sådan utsträckning att det skulle bli betydligt starkare än före förmånsrättsreformen. (sidan 120 i utredningen).

Avslutningsvis upprepar LO att det därför finns skäl att inte så kort tid efter en stor reform ändra vissa delar utan att se hur det påverkar andra delar i reformen.

Landsorganisationen i Sverige
Stockholm som ovan

Wanja Lundby-Wedin

Susanne Lindberg Elmgren